

De CDA-fractie dankt via GS de ambtelijke organisatie voor de prima leesbare stukken. We zijn positief over de voorgestelde begroting en najaarsnota en zullen instemmen met de voorstellen. Neemt niet weg dat we accenten willen leggen bij een viertal onderwerpen: wonen, economie, bereikbaarheid en rijksmonumenten.

Wonen: Het straatje erbij komt naar onze beleving onvoldoende van de grond. Gebrek aan financiën lijkt hier niet de reden van te zijn. Het voordeel van de aanwezigheid van infrastructuur en voorzieningen is onmiskenbaar. Hierdoor is het bouwen aan gemeenschappen een stuk eenvoudiger te organiseren in vergelijking met het bouwen in de polder.

We merken dat met name in het landelijk gebied van onze provincie het bouwen van een straatje erbij door andere regelgeving nogal eens wordt tegengewerkt. Omdat het hier een onderwerp is dat niet door geld losgetrokken kan worden, zullen we hier op een ander moment op terugkomen.

Door het niet toestaan van huisvesting van seizoenarbeiders en arbeidsmigranten op erven van boeren en tuinders, rijden dagelijks vele busjes uit Noord-Brabant en de grote steden naar boeren en tuinders in onze provincie die zitten te springen om medewerkers. In de begroting staan belanghebbende zaken over de voornemens van de provincie om gemeenten terzijde te staan bij het oplossen van dit probleem.

Vz, bij de bespreking van het omgevingsbeleid volgende week zullen we ook hierop terugkomen. De CDA-fractie is er voorstander van om mogelijkheden te bieden aan boeren en tuinders om onder duidelijke voorwaarden arbeidsmigranten op eigen terrein te huisvesten.

Economie: Tijdens het IPO-congres in Brussel is mijn fractie enthousiast geworden over een initiatief uit de provincie Noord-Holland: een circulair bouwakkoord. Mijn fractiegenoot Arjen Veerman heeft dat in de commissie

al aangegeven. Wij dienen een motie in die oproept tot een verkenning van een dergelijk akkoord voor Zuid-Holland.

De wereldwijde markt voor kunstmatige intelligentie is enorm groot. In Zuid-Holland zijn diverse toonaangevende innovatieve bedrijven op het gebied van digitalisering en kunstmatige intelligentie gevestigd. Naar de mening van de CDA-fractie liggen er grote kansen voor het verder vormgeven en ondersteunen van campusvorming in de Security Delta en het Dutch Innovation Park. We dienen een motie in die oproept bij het Rijk en samenwerkingspartners het belang te benadrukken en te pleiten voor een versterkte positie van beide campussen binnen het Zuid-Hollandse innovatie-ecosysteem.

Bereikbaarheid: In het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI) staan investeringen die de steun van het CDA hebben zoals de Bodegravenboog en betere bereikbaarheid van de noordelijke Duin- en Bollenstreek. We hebben in de commissie al een lans gebroken voor een betere bereikbaarheid van de Zuid-Hollandse eilanden en het vervoer over water. Het zou goed zijn als in de besprekingen over het Meerjarenplan Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT) deze onderwerpen een prominente plek kunnen krijgen. We zijn blij met de toezegging van de gedeputeerde om hiermee aan de slag te gaan.

Vz, we horen van de gedeputeerde dat de samenwerking tussen PZH en de MRDH goed is. Dat is fijn om te horen, want het blijft voor mijn fractie een bijzondere situatie dat we voor investeringen in de bereikbaarheid van de provincie en de prioritering hiervan afhankelijk zijn van de samenwerking met de MRDH. Een gezamenlijk investeringsprogramma Infrastructuur voor de hele provincie (dus inclusief de MRDH- gemeenten) zou wat ons betreft van meerwaarde kunnen zijn. Mijn fractie vraagt zich af hoe GS hiernaar kijkt en of het mogelijk is dat de gedeputeerde dit meeneemt met zijn gesprekken met het ministerie?

Als het gaat om bereikbaarheid en vervoer over water zien we een voorzichtige houding van de provincie. Zeker nu het voortbestaan van een aantal veerdiensten onzeker is. Momenteel is het CDA daarom aan het

kijken hoe we als provincie samen met gemeenten en vervoerspartners in de toekomst een volwaardigere plaats aan de veerdiensten kunnen bieden om de leefbaarheid in steden en landelijke gebieden te behouden en versterken. Het oversteken van een rivier en een waterbus kost gemeenschapsgeld. Dat klopt zeker. Maar een brug of een bus zijn ook niet gratis.

We zien het belang van de waterbus bij gebieden die lastig over de weg te ontsluiten zijn. Denk aan Kinderdijk. Tegelijkertijd zien we de provincie worstelen met het bieden van betrouwbaar en toekomstbestendig openbaar vervoer over water. Het CDA heeft het initiatief genomen om studenten te betrekken bij het meedenken over ideeën die vervoer over water beter en aantrekkelijker maken.

Vz, we complimenteren het college dat er bij elkaar 3 ton vrijgemaakt wordt om een routebureau voor toeristisch recreatieve verbindingen te faciliteren. Het is van belang om alle betrokken belanghebbenden (vooral gemeenten) mee te krijgen, goed dat daar een procesbegeleider voor wordt ingezet. We gaan ervanuit dat ook de veerverbindingen in onze provincie onderdeel worden van de opdracht aan het routebureau. Vraag aan GS: klopt deze aanname?

Rijksmonumenten: Bij de bespreking van het beleidsperspectief erfgoed en cultuur heeft mijn fractie al aangegeven dat we voorstander zijn van het structureel verhogen van het budget restauratie en herbestemming Rijksmonumenten. Het is goed dat het college de begroting weer op het niveau van vorig jaar heeft gezet. Maar daarmee halen we de streefwaarde van maximale 10% restauratieachterstand maar heel erg langzaam in. We hebben een amendement van de CU fractie die een verhoging van het budget regelt, mede-ondertekend.

Er moet me nog iets van het hart: het lijkt er sterk op dat deze begrotingsbespreking een soort tweede algemene beschouwingen zijn geworden. De begroting zou wat het CDA betreft een verwerking moeten zijn van de kaders die we hebben gesteld bij de kadernota. GS heeft haar werk wat dat betreft goed gedaan. Maar de hoeveelheid moties over van

alles en nogwat geeft aan dat veel fracties dit jaar een tweede keer algemene beschouwingen voeren. En dat zou wat het CDA betreft niet zo moeten zijn. Ook over de hoeveelheid moties heb ik vorig jaar een opmerking gemaakt, ik roep de collega's wederom op zich te beperken in het aantal moties dat ingediend wordt.

Vz, het mag duidelijk zijn. De CDA-fractie is content met deze begroting. Het CDA kiest voor politiek die niet verdeelt maar verbindt. Voor stabiliteit in plaats van spektakel,
En, verantwoorde keuzes voor de lange termijn, in plaats van kortetermijnoplossingen die enkel goed zijn voor de volgende verkiezingen.

Hierdoor kunnen we blijven investeren in een mooie en vitale provincie, waar het in de steden en in het landelijk gebied goed wonen, werken en recreëren is.